

privește accesul la documente, trebuie făcute eforturi pentru ca această situație să fie înlăturată. Cât privește utilizatorii din cadrul respectivei țări, intră în competența Arhivelor de a acorda tratament egal tuturor, atunci când este vorba de documentele fără restricții.

Se poate întâmpla ca instrumentele juridice, instrucțiunile de aplicare sau interpretările instanțelor juridice asupra Legii Arhivelor să condiționeze *dreptul* de consultare a arhivelor de un statut științific recunoscut. Dacă există acest caz, Arhivele sunt libere să recunoască nivelul de pregătire științifică a utilizatorilor care solicită accesul.

Excluderea din sala de studiu trebuie să fie limitată la cei care comit furturi și vandalisme.

5.3.3. Dosare considerate nerelevante pentru tema de cercetare

Sunt țări în care utilizatorul este obligat să-și dezvăluie tema de cercetare pentru a obține acces la documente. În alte țări nu există o astfel de obligație. Dacă această obligație slujește unor scopuri intelectual-statistice, cum este direcționarea programelor de ordonare, descriere și digitalizare, atunci ea este compatibilă cu Recomandarea. În câteva țări, Arhivele au dreptul să refuze să dea documente, altfel fără restricții, pe care le consideră nerelevante temei de cercetare indicate de utilizator. Indiferent dacă este autorizată sau nu de Legea Arhivelor sau de instrucțiunile de aplicare a acesteia, o astfel de practică reprezintă o negare a drepturilor utilizatorului și o nerecunoaștere a competenței științifice a acestuia. Această practică este total incompatibilă cu Recomandarea și trebuie abandonată, chiar dacă hotărârea care autorizează acest tip de control din partea Arhivelor nu este abrogată oficial.

5.4. Taxe (Articolul 6 al Recomandării)

5.4.1. Acces gratuit la instrumentele de cercetare și la arhivalii

Libertatea de a consulta fără plată, în sediul Arhivelor, instrumente de cercetare și documente, inclusiv fotocopii, microforme, copii digitalizate și (dacă nu sunt exceptate printr-o regulă specială de la accesul gratuit) documente electronice constituie un principiu de bază, care sprijină orice politică privitoare la accesul la arhive. Se pare că și acele Arhive care se află în situație bugetară dificilă pot adera la acest principiu,

de vreme ce venitul provenit din astfel de taxe este nesemnificativ în comparație cu bugetul lor operațional.

Arhivele publice, ca și bibliotecile naționale și publice, au dreptul să ceară plata unei taxe modice pentru eliberarea legitimației de cercetător.

5.4.2. Servicii cu valoare adăugată

Perceperea plăților și taxelor pe serviciile cu valoare adăugată, cum sunt eliberarea de copii, certificate, producerea de microforme și copii (pe suport de hârtie), vizionarea filmelor și închirierea unor dispozitive sau echipamente, este considerată compatibilă cu Recomandarea. Cu toate acestea, este în interesul progresului științific ca plățile și taxele să fie compatibile cu venitul financiar mediu al cercetătorilor și să se evite astfel apariția unui nou tip de discriminare.

SERVICIILE DE INTERNET

În prezent (2004), sute de biblioteci și instituții de arhivă din Europa se orientează spre programe dinamice de Internet, introducând și apoi extinzând accesul online la instrumentele lor de cercetare și la colecțiile lor de cărți rare, la manuscrise și la fondurile arhivistice. Consultarea online gratuită a cataloagelor, ghidurilor și inventarelor constituie o practică larg răspândită. Referitor la lipsa taxelor sau la consultarea online, cu plata unei taxe, a imaginilor digitalizate ale materialelor tipărite, manuscrise sau iconografice, fiecare instituție păstrătoare își hotărăște politica în funcție de constrângerile financiare proprii.

5.5. Perioada generală de protecție (Articolul 7 al Recomandării)

5.5.1. Accesibilizarea automată la expirarea perioadei generale de protecție

Dacă, potrivit legii, există o perioadă generală de protecție, Recomandarea susține accesibilizarea automată a documentelor la expirarea acestei perioade.

Implementarea practică a regulii propuse depinde de capacitatea instituției de arhivă de a finaliza prelucrarea la timp a arhivaliilor respective (ordonare, descriere, introducere în mijloace de protecție și numerotare)